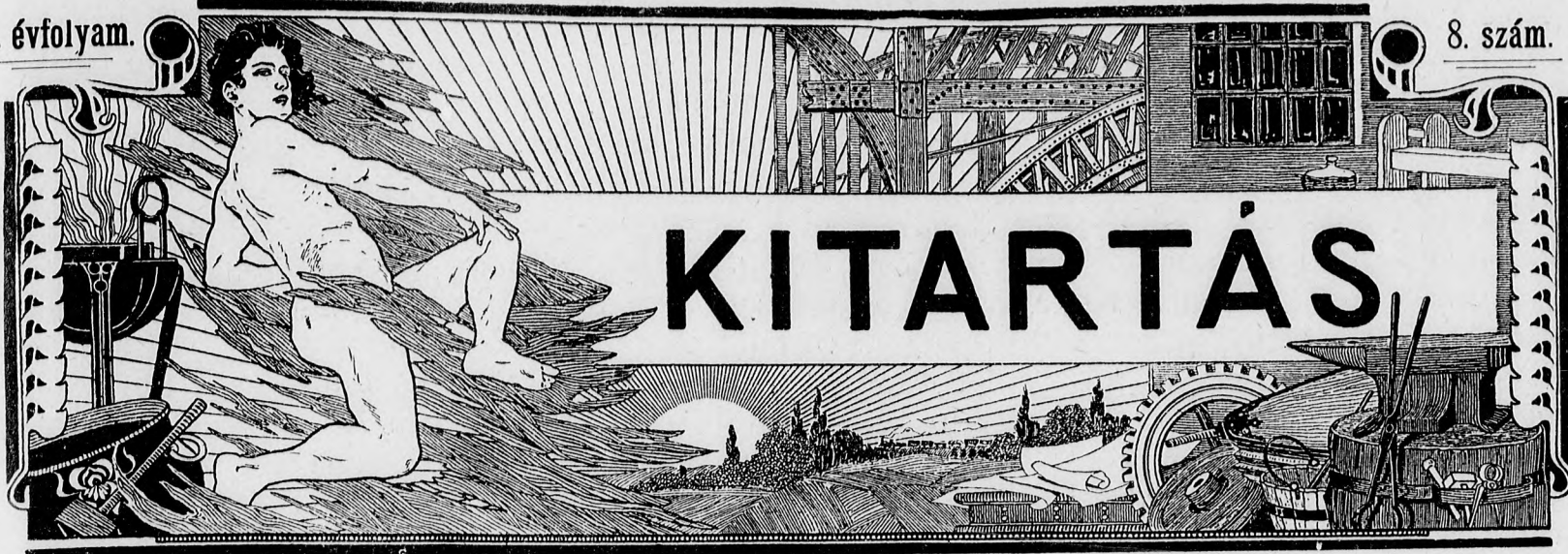

1900. február hó 25-én.

II. évfolyam.

8. szám.

Társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap.

MEGJELENIK VASÁRNAPONKINT.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel . . . . .24 korona.

Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

Felelős szerkesztő:

benedekfalvi dr. LUBY GYULA,

köz- és váltó-ügyvéd,
a m. kir. államasutak titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VIII. ker., Köztemető-út 3. sz.

Telefon szám 58-61.

Széll Kálmán.

Garamvölgyi népszokások.

A mezei vagy házi munkával járó szokások nem mindenütt egyformák, de még mindig szívóssággal ragaszkodnak hozzájuk. Ha elérkezett a tavaszi szántás ideje, a gazda előbb ki nem mozdul az udvarból, míg a házi asszony el nem megy vízzel telt kupáival az ekébe fogott ökrök vagy lovak előtt, más-képen üres lenne a kalász. Akármilyen munkába is készül a gömör-garamvölgyi gazda, elindulásakor soha sem mulaszt el ostora nyelével keresztet csinálni szekere elé.

A különböző ünnepekhez fűződő szokások szintén sokfélék. Kezdjük a karácsonyi ünnepekkel. A karácsony oly szent és magasztos ünnep, hogy azt mindegyik családja körében igyekszik tölteni. Ezekre az ünnepekre a háznak egészen tisztának kell lennie, amiért is az ünnep előtt teljes erővel folyik a tisztogatás munkája. A szemetet az utca közepére szokás kiszórni. Mákos gubó, ostya, melegített pálinka egy házban sem hiányzik ilyenkor. A foghagymának nagy a keletje, mert ez megvéd a boszorkányok ellen. Különbözik a sok babonaságnak hossza-vege nincsen. Karácsony estén járnak az éneklő gyermekek, leányok, asszonyok, sőt öregebb férfiak is házról-házra, eléneklik jó kívánságaikat, amiért azután ajándékot kapnak.

Az utolsó farsang az általános mulatozás ideje. Ekkor a leányok fánkot sütnek egyes

házaknál és míg az idősbek a fánk körül forgolódnak, addig a többiek a legények sapkáira vadásznak. Jaj annak a legénynek, aki oly ügyetlen, hogy sipkáját lekaphatták. Guny tárgya a leányoknak s válságdíj fejében egy-néhány liter pálinkát kell fizetnie. Hamvazó szerdán minden jóra való asszony siet a templomba. Az istentisztelet után betér a kocsma és nagyokat iszik a hosszú lenre. Haza érvén, összehívja a szomszéd- és komámasszonyokat, kikkel folytatja az ivást egész estig. Jókedvükben ugrálási gyakorlatokat végeznek, a kemence tetejéről a szoba közepére ugrálva. Aki legnagyobbat ugrik, annak leghosszabb lesz lene. Egyszer sem látni annyi bepálinkázott asszonyt, mint e napon.

A nagyhét utolsó hetében szokásos az ugynevezett *Mamorséna*-járás. Ez abból áll, hogy a leányok egy nagy, leányruhába bujtatott bábuval járnak házról-házra alkalmi dalokat énekelve. Mindenütt, ahol megfordulnak, tojást, lisztet vagy pénzt kapnak, miből este lakomat rendeznek.

Kiváló ünnepélyességgel ülik meg a husvétot is. Nagycsütörtökön, aki csak teheti, elmegy a templomba, nagypénteken sűrűn látogatják a szent sirt. Nagyszombaton az első harangszónál mindenki a patakhöz szalad, hol megmosdik és vizet merít. Ezzel gondolják, megóvják testüket minden bajtól, különösen a tisztátalan betegségektől.

Husvét-hétfő reggelén a legények meg-

* * * * T Á R T Á S * * * *

Temetőben.

*Csak céltalan bolyongás életem,
Eltévedek járatlan utakon...
Szemem az égre ha fel is vetem:
Letűntél már én édes csillagom!*

*Bármerre nézek, puszta, zord, kemény
A föld, s a szél a fák közt elsívit;
Megtépte lelke a hiú remény:
Időkön túl, hogy szived boldogit.*

*Virág tavasztól visszavárja azt,
Mi bájt az őszi hervadásba veszt,
De kebelemnek adhat-e vigaszt
Beomló sír és egy korhadt kereszt!?*

*Tovább megyek. Sötét felhők között
A hold is mintha fázna, úgy rohan,
S a koszorut, mit kegyelet kötött,
Üvöltve szerte tépi szélroham.*

Turcsányi Vilmos.

Menyus házassága.

(Vége.)

Visszatérvén a másik asztalhoz, Menyus igen beszédes kezdett lenni, jelül jókedvének s háborgatott lelke megnyugvásának. A katonaelet kellemeteseit festette s bizonyos tekintetben szakszerűen hozzászólt a hadsereg dolgához, ama vágyának kifejezése mellett, hogy katonatiszt szeretne lenni.

— Honnan tudod te mindezt, Menyus? — kérdezte valaki.

— Hát, tudod, az a huszárhadnagy, aki vőfélyünk volt, gyakran megfordul nálunk. Könyveket is hoz, hogy az ügyet tanulmányozhassam. Azt hiszem, hogy maholnap a hadsereg ügyében szakcikküket fogok írni.

Fél esztendő mulva Menyus már mit sem törődött a katonasággal. E helyett a színművészet kezdte érdekelni, gyakorlatilag is, meg elméletileg is. Ha magunkban voltunk, kiállt a szoba közepére s valamelyik tragédiából monológot szavalt. Azt is megpróbálta, hogy kétféle hangon dialoggal lépjen meg bennünket, de ez nem sikerült. A színházak premiérein pontosan megjelent, a darabokról, a színészek játékáról kritikát mondott, az igazgatók önkénykedését ócsárolta, majd arra akart rávenni bennünket, hogy abban a műkedvelői előadásban, amelyet ő rendez, testületileg részt vegyünk. Hajlandó volt

locsolják a leányokat, mit ezek kedden vesszőzéssel viszonznak. Ilyenkor szokásban van a piros tojás osztogatása.

Pünkösöd már kevésbé zajos s legfeljebb megemlítendő, hogy a legények vasárnap reggel nyírfákat (maje) ültetnek kedveseik vagy ismerőseik ablaka alá.

Keresztelő Szent János napja előtti estén rőzséből, régi hordókból rakott máglyát gyujtanak. A legények és leányok körülállják a tüzet s át is ugrálnak rajta. Másnap, június 24-ikén a leányok a káposztásba mennek, ott forognak, hogy oly káposztafejek nőjjenek, amily nagy kört szoknyájuk csinál.

A templom védszentjének napját, a bucsut (kermes) kiváló ünnepélyességgel tarják.

A gömőri garamvölgyi nép között a bazona, igézés, kuruzsolás és egyéb természetfölötti dolgokban való hit, fájdalom, nagyon el van terjedve. Boszorkányokról, szellemek megjelenéséről sokat tudnak mesélni. A boszorkány vén banya, ki denevér vagy varangy alakjában szokott megjeleni. Különös betegségek, a tehén rossz tejelése, a máhában esett kár mind a boszorkány működésének eredményei, de a ráolvasás (zacitanie) embert, állatot egyaránt meggyógyít, és vannak egyes férfiak és asszonyok, kik ehhez nagyon jól értenek.

A gömőri garamvölgyi tótoknak saját nemzeti tánczuk nincsen, hanem a csárdáshoz hasonló táncot járnak.

egy hozzánk illő jelenetet a darabban beírni, csak azért, hogy kellően érvényesülhessünk. Hogy ezt a kérdését nem teljesítettük, igen elszomorodott.

— Pedig — szolt nagy busan — már be is jelentettem Zengő urnak.

— Ki az a Zengő ur?

— Nagy színművész, aki merész alakításaival örjögésbe hozza a közönséget. Most még nincs szerződése, de hogy lesz, az bizonyos. Óriási talentum, öles termet, bika-hang. Az övé a jövő. A feleségem ismerkedett meg vele s mostanában gyakran eljár hozzánk. Ő ébresztette föl bennem a művésztért való lelkesedést.

Hogy mennyi idő telt el ezután, azt nem tudom, de arra világosan emlékszem, hogy egy napon ezüst forinttal akart fizetni. Ezt az ezüst forintost a korcsmáros elé az asztalra dobta, de mikor a korcsmáros utána nyult, hogy eltegye és visszadjon, az ezüst forint már nem volt sehol. A nagyhasu Tóbiás mód fölött elálmélkodott s a forintot keresni kezdte. Menyus azt mondta, hogy a pénzt Tóbiás az orrával fölszívta és pedig egy pillanat alatt. És kérdezte, hogy mikor gyakorolta be magát ebbe a fölszívásba. Majd hogy állítását bebizonyítsa, a vendéglős mellé lépett s annak a vörös orrából az ezüst forintost csakugyan kivette.

A korcsmáros nem tudott hova lenni a bámulattól. Bármennyire csodálkozott is azonban, azt

A folyton fejlődő népnevelés és más közművelődési tényezők hatása már is sokat változtatott a nép életmódján és szokásain s így remélhető, hogy az ismeretek terjesztése mellett a nép művelődése végre a kor színvonalára fog emelkedni s hogy e téren méltó lesz természeti szépségekben annyira bővelkedő s egyébként is felette érdekes szülőföldjéhez.

Herczegnök hozománya.

Egy hercegnő hozománya! Az ember azt gondolhatná, hogy ez a legutolsó kérdés, mikor egy *hercegnő* férjhezmeneteléről van szó. Kinek is jutna eszébe, hogy nemcsak az egyszerű polgári papának fő a feje a hozomány miatt, hanem bizony sok gondot okoz ez a hercegi, sőt királyi papáknak is. Bizony nem egy herceggkisasszony színes álma ment füstbe a hozománykereső *hercegi* vőlegények miatt.

Udvari körökben — írja a berlini Lokalanzeiger — nyílt titok, hogy *Stefánia* főhercegnő mostani férjhezmenetele alkalmából a hozomány kérdése nagyon éles vitákra adott okot a főhercegnő és édes atyja, Lipót belga király között, aki egyszerűen megtagadta még a legkisebb anyagi hozzájárulást is, amignem világszerte a lovagiasság mintaképének ismert királyunk vállalta magára az ügy rendezését, és menyének *egy millió ötszázezer forintnyi* hozományt biztosított. Jóságos szíve még tovább ment. Lipót belga király unokájának, Erzsike főhercegnőnk hozományáról sem akart tudni. A király tehát ugyancsak *másfél milliót* biztosított unokája számára is, azonkívül pedig mindkettejük, Stefánia és Erzsike főhercegnők kelengyéről is gondoskodik, ami szintén tisztességes összeg, *kétszázötvenezer*

mégis megcselekedte, hogy félre fordult s az orrát nyomogatta, valószínűleg abban a reményben, hogy ily módon egy csomó ezüst forintozhoz jut.

Menyus természetesen hahotázott, hogy végül bűvészkedési tudományát elárulja s több művelettel bebizonyítsa.

— Megismerkedtünk egy bűvészzel, — mondta félvállról — akitől a feleségemmel együtt egyet-mást eltanulunk. Én még kontár vagyok, de az asszony sokra vitte. Oh, neki nagy türelme van s néha egész délutánokon is tanul a bűvésztől, aki a legzseniálisabbak közül való.

Ez időtáiban az asztaltársaság tagjai megsaporodtak, mert Menyus bűvésze vonzó hatással volt. De hát ez sem sokáig tartott. A bűvész ugyanis hosszabb körútra indult s Menyus felesége másokkal ismerkedett meg. Első sorban, ha nem csalódom, valami festővel, aminek következtében Menyus a festészetre adta magát. A hóna alatt rajzpapirost czipelt, a zsebéből pemzlik kandikáltak ki, a ruhája pedig festékes volt. Nagy öröme telt abban is, hogy modellül szolgálhatott s hogy az arczképét kialakították. Ezután a zongorák s a koncertek iránt érdeklődött s egyike lett a leglelkesebb zenebarátoknak, révén annak a zongoraművésznak, akivel valahol megismerkedtek s aki öt annyira megszerette, hogy naponkin: eljárt hozzájuk,

— Nagy művész — jellemezte — Menyus, de

forintba kerül. Csak a *fehérnemük* értéke tizennégyezer forint.

Európaszerte csodálkozást keltett nemrég az ujságoknak az a hire is, hogy a legmagyarabb főherceg el akarta adni a tulajdonát képező *Margit-szigetet*, hogy vejének fokozottabb hozományigényeit kielégíthette.

Mikor *Mária Krisztina* főhercegnő és *Alfonz* spanyol király eljegyzéséről volt szó, a spanyol anyakirálynő, Izabella, kevesellette jövődéli menyé hozományát és *két millióval* szeretett volna többet. De ez az éppenséggel nem királyi pénzvágy fellátította magát a fiát is, aki a királyné meg a spanyol külügyminiszter megkerülésével, táviratozott menyasszonya nagybátyjának, *Albrecht* főhercegnek, hogy egyáltalában semmi pénzt nem fogad el, mert öneki — feleség kell. Hiába erőlködött a mama, meg a külügyminiszter is, mert a fiatal király érvényt tudott szerezni akaratának. Hanem ekkora szerelem nem hagyta érintetlenül *Albrecht* főherceg lelkét sem és egynéhány milliót deponált unokahuga részére a Rothschildoknál.

Sehol annyi baj nem volt és nem lesz az uralkodóházi hercegnők hozományával, mint *Angliában*. Itt a királyné egyszerűen a *parlamentre* bizza e nagyon kényes kérdését s ő maga csak a kelengyéről gondoskodik. Az e fajta megoldás természetesen nem nagyon tetszik Angolországban s miatta sok szenvedélyes vitának volt már színhelye az angol képviselőház, mert bármily lelkesedéssel éneklük is a *God save the queent*, de nem tudják és nem akarják belátni, hogy mi közük nekik a királyi család tagjainak házasságához — pénz dolgában. Nem minden pikantéria nélkül való, hogy a mostani angol külügyminiszter, *Chamberlain* még abban az időben, amikor a demokrata-párt vezére volt, egyszerűen *kiszákmányolásnak* nevezte azt, hogy az állam házassítsa ki a királyi hercegnőket. Erélyes beszéde végén *szórol-szóra* így szólt:

egész életén -pech kíséri. Valóságos szerencsétlen flótás. Mindig akkor keres, mikor nem vagyok otthon.

Nagyon össze kellene szednem az emlékező tehetségemet, ha Menyus minden passzióját felsorolni kellene, mert hát az idők folyama alatt újabb és újabb ismeretségek révén, újabb és újabb ismeretek iránt érdeklődött, ugyannyira, hogy végül csodálatra méltó általános műveltségre tett szert, kiválva a közönséges férjek közül. Értékét meg is tudta becsülni, de szerénykedett.

— Nem magamnak — mondta ilyenkor, — hanem a feleségemnek köszönhetem.

Ez idő szerint Menyus beteg s az ágyat nyomja. Ugy történt ugyanis, hogy a nyár vége felé egy sportférfiival ismerkedtek meg, aki a kerékpár terén nagy sikerhez jutott. Ez a sportférfiú először ő nagysága, azután Menyus érdeklődését keltette föl a bicikli iránt, aminek a következménye az volt, hogy Menyus kerékpározni kezdett és leesett, kifizamítva az egyik lábát.

— Sebaj, — mondotta tegnap. — Ebsont összeforr, de biciklire többé nem ülök. A feleségem pár nappal ezelőtt olyan urral találkozott, akinek automobil kocsija lesz. Az iránt fogok érdeklődni, mert az automobiloké a jövő.

Murai Károly.

— *Ha a királynének leányai vannak, akiket az Isten éltesen, házassítsa ki őket ő maga, éppen úgy, mint Angliának bármelyik polgára.*

Azelőtt az angol királyok magánpénztárukból gondoskodtak családtagjaik kiházasításáról. Viktória királynő azonban, kevéssel trónralépése után lemondott a koronajavakról, amelyek az állam tulajdonába mentek át, s ezek ellenében négyszázezer font sterling czivillistát kapott. A királynő azonban úgy gondolkodott, hogy ebből a családtagoknak nem igen jut, tehát egyszerűen az angol nemzet nemeslelkiségéhez folyamodott, valahányszor egy-egy herceg megnősült vagy egy hercegnő férjhez ment, sőt mikor ő maga férjhez ment, férje számára is a nemzettől kért évi járadékot. Végre hosszas küzdelmek után sikerült elfogadtatnia a parlamenttel a királyi család tagjai pénzügyeinek rendezését, amely szerint minden nőtlen herceg tizenötezer fontot, a nős huszonötezer fontot kap évente, a hercegnők évi járadéka hatezer font sterling, ha pedig férjhez mennek, huszezer font sterling hozományt kapnak. A parlament elfogadta ugyan ezt, de a radikális párt rendkívüli szenvedélyes vitákat provokált miatta. Leghevesebben beszélt mindig — Chamberlain.

Olaszország örökifju királynéja, *Margit*, ötszáz ezer frank hozományt kapott. Férjhezmeneteléről így irt az olasz hivatalos lap:

Még egy hercegre vagy hercegnőre sem esik a miatt szegény, ha szegények a szülei. Margit hercegnő szegény, Umberto herceg nemkevésbé szegény. A szavojai családnak *egyetlen* kis birtoka van, amely nagyon meg van terhelve.

Az olasz parlament ötszáz ezer frankot szavazott meg jövődéli királynéja számára és ezt a hivatalos hozományt az olasz pénzügyminiszter sajátkezüleg tette le arra az asztalra, amelyen a fenséges mátkapár a házassági szerződést aláírta. Természetesen, nagyon takarékosan kellett az ifju házásoknak élniök. Az udvari fogatokat csak renoválták, újolag mázolták, s minthogy többször gúnyos megjegyzések hallatszottak e miatt olasz földön, a trónörökösné inkább *gyalog* járt.

Az apróbb duodecefejedelmeknek és hercegeknek nagyon sok álmatlan éjszakájuk van, ha a leányaikat férjhez akarják adni. Nagyon érdekes sok ilyen hozomány története.

Igy például *Danilo*, montenegrói trónörökös házasságát *Jutta* mecklenburgi hercegnővel nagy nehezen lehetett csak nyélbe ütni. Ugy volt, hogy a mecklenburgi hercegekisasszony egy millió márka hozományt kap. A fekete hegyek poéta fejedelme, Nikita, azt akarta, hogy ezt az összeget a montenegrói fejedelmi magánpénztárba helyezték el. Tudta ő, hogy miért. Egy jó csomó pénzt csakis a hozomány fejében hiteleztek neki. Mecklenburgban viszont úgy gondolkodtak, hogy valami német bankba teszik a pénzt. Ezt bizalmatlanságnak vették Cettinjében, volt is élénk táviratváltás a két udvar között, a házasság elodázásáról kezdtek beszélni, amire a hercegnő *beteg* lett. Ekkor aztán Danilo herceg apja tudtán kívül elutazott Strelitzbe. Lett erre zavar a fekete hegyek között. Mire a herceg Mecklenburgba érkezett volna, elintézték táviratilag az ügyet és Danilo boldogan ölelte szívére — viruló egészségű menyasszonyát.

Jókai a „Figaro“-hoz.

A párisi »Figaro« Európa minden élő nagy írójához elküldötte a következő három kérdést:

— Voltak-e a tizenkilencedik században jelentékeny sikerei vagy hatalmasabb evolúciói a költészetnek s ha igen, kik voltak az új korszak alkotói? — Visszatért-e a költészet a klasszikus formához vagy új utakon haladt előre? — Harmadszor pedig: A század költői közül ki önnek a legkedvesebb?

Ezt a három kérdőpontot természetesen megkapta Jókai Mór is egy levél kíséretében, amelyben azt írja neki a »Figaro«, hogy Ausztria írói közül őt választotta ki, hogy a kérdésekre feleljen. Jókai erre a furcsa megtiszteltetésre a következő levélben felelt a »Figaro« titkárnak:

Uram!

Nagyon hizelgő rám nézve kedves levelük, melyben azt az ajánlatot teszik nekem: írjak Önöknek egy esszét az osztrák poézisről.

Nem tudok tisztába jönni vele, hogy a német osztrák poézisről, a cseh osztrák poézisről vagy a lengyel osztrák poézisről kívánnak-e cikket tőlem? Mert mind e provinciákban idegen vagyok. Én csak hazámnak az irodalmát ismerem, az én hazámét, melyet Magyarországnak neveznek. (Ez egy független királyság a Kárpátok alatt és a Duna partjain és tíz század óta létezik.) Az én nemzetem keleti nyelvet ír és beszél, melynek nincs semmi közösége a teuton idiomákkal és Ausztria népfajával. Ön bizonyára ismeri a kitűnő Tissot-nak »Le pays des Tziganes« című művét. De nem kell feltételeznie, hogy minden magyar cigány és muzsikál, vannak, akik szépirodalommal és szépművészetekkel is foglalkoznak.

Ebben az esztendőben Franciaországban nemzetközi kiállítás lesz, melyen Magyarországnak is meglesz a saját pavillonja. Engedje majd meg nekem, hogy végigvezethessem a magyar kiállításon és én boldog leszek, ha megmutathatom ottan Önnek a magyar költészet termékeit, melyek egy szempillantást megérdemelnek.

De ha nem akar addig várni, hát egy nagyon megbízható művet ajánlhatok önnek, melyben konkrét adatokat fog találni a magyar és osztrák költészetéről. Ez a nagy Larousse (Párisi kiadás). Én magam is, ha foglalkoznék e problémával, onnan venném ki az adatokat. Mert a törvények szerint macskát, szívet és enciklopedikus cikket szabad lopni. Ez állításom igazolására az elmúlt század legkiválóbb regényírójának: idősb Dumas Sándornak tézisének akarom Önnek czitálni, aki amikor egyszer azt vetették a szemére, hogy nem tiszteli eléggé az írói jogot, azt válaszolta: »Ha egy költő olyan dolgokra akad, melyet a maga számára jónak tart és azt elfoglalja, az nem lopás, hanem elhódítás.« Igaza volt.

És bocsásson meg nekem, amikor a hozzám intézett kérdéseire nem válaszolok. Nekem mindig a költészet a mesterségem és sohasem a kritika. Ez a darazsak dongása, én pedig a méheket kultiválom. Ha megköveznek költői műveimért, ez gyönyörűség, de hogy megkövezzenek kritikámért, ez iszonytató büntetés volna.

Minden költészetet jónak tartok, ha csakugyan költészet.

Fogadja uram legmélyebb tiszteletem kifejezését és bocsásson meg barbár stilusomért.

Dr. Jókai Mór.

Tudományos apróságok.

Repülő hid. — Óriási jelző kürt. — Olaj-csővezetésen. — Robbantó szerek a kőszénbányákban.

A repülő hid közismert alakja a komp, amely igen jó szolgálatot tesz ott, ahol hidat építeni — a drága költségek miatt — nem lehet. Komppal azonban nagy városi forgalmat, már esztétikai szempontból sem lehet lebonyolítani, de hidat sem lehet mindenütt építeni. Ha például a folyó igen széles, úgy rendkívül drága volna a hid, ha pedig a partok igen alacsonyok, akkor vagy nagy feltöltések és költségek árán lehetne csak a hidat felépíteni, vagy pedig a hidak alatt a hajók nem közlekedhetnének. Ugyan e miatt az ok miatt a forgó és a hajóhidakat is szokták alkalmazni, amelyeknek középső részét elforgatják, ha a hajó közeledik, de ezek a közlekedés szabad lebonyolítását gátolják és a mellett fenntartásuk is igen költséges. Ezért tértek ilyen helyeken át a repülő hidakra, amelyek a közönséges komptól első sorban abban különböznek, hogy nem a vizen vonják át őket, hanem a víz színe fölött a levegőben. Eddig ilyen csak kettő volt használatban: az egyik Spanyolországban a Nervion fölött, a másik Tuniszban az új francia hadi kikötő fölött; most készült el a harmadik Rouen városában a Szajna fölött. A két parton száznegyvenhárom méter távolságra egymástól egy-egy vas-torony áll. Ezt a két tornyot hatvan méter magasságban, egy tizenkét parabolikus drótkötéssel meg erősített hid köti össze. Ez a hid nem szolgál a közlekedésre és csak két hosszartóból áll (a szélcsovekkel együtt, amelyen aztán kettős sín vezet. Egy-egy sín páron tizenöt kerék gördül, amely kerekekről drótkötelek csüngnek alá és ezekre van kötve aztán a hid. A hidat tehát harmincz kötéltartja és maga a hid tizenhárom méter hosszú és tíz méter széles, közepén kocsiknak van helye, oldalt az első és másodosztályú utasoknak, azonkívül még egy kis torony is van a vezető számára. A vezető, midőn az utasok a partról a hidra léptek, a villamos áramot megindítja és a hid a felső kerekeknek a sineken való gördülése útján a tulsó partra jut át. Az elektromos áramot szolgáló gépnek szintén a hidon van helye.

*

Egy óriási jelzőkürtöt állítottak fel a faulkueri (Island) világító toronyban. Ez a jelző- vagy ködkürt — megafon — tizenkét láb hosszú, szájnnyílása hét láb és egy-egy másfél hüvelykes nyílású gőzszírénnel van összekötve. A kürt egy huszonnyolcz láb átmérőjű, mozgatható lapra van helyezve, úgy hogy minden irányban lehet jelt adni. Ennek a találmánynak a czélja az volt, hogy a hanghullámok egy irányban — de minél távolabbra — legyenek küldhetők és az eredmény meglepő, mert a megafon tengelyének irányában a hangot tíz mértföldre is lehet hallani, míg ez irányon kívül egy mértföldre sem. Ködös időben, amikor a világító torony fényét a hajósok úgy sem látják, jó szolgálatot tesz majd.

*

Az olajban gazdag kaukáziai vidéknek sok nehézséggel kellett megküzdenie az olaj szállításánál. Most végre elkészült a transzkaukáziai vasút Mihailowo állomásától Kutais és Tiflis határától Batumig — a Fekete-tenger partjáig — az olaj szállítására szolgáló kétszázhuszonkilenc kilométer hosszú csővezeték. Ezen a vezetéken, amely husz centiméter átmérőjű, naponta kilenczven tonna és így évente huszonötezer tonna petrolumot szállíthatnak. A csövek a föld alatt húzódnak és mivel a talaj nagy emelkedésű, három szakaszra oszlik és minden szakaszon egy százötven lóerejű szivattyú végzi a nyomást.

*

Aktuális téma ma úgy a kőszén, mint a dinamit külön-külön, de együttvéve is, vagyis ha vizsgáljuk, hogy a kőszénfejtéshez mennyi robbantó szert használnak fel: meglepő és szinte hihetetlen eredményt kapunk. Három főcsoportba osztható robbantó szereket használnak, úgy mint a fekete lőport, amely a salétromtartalom szerint ismét három alcsoportba oszlik, aztán a dinamitot, a harmadik csoportot, az ugynevezett biztonsági robbantó szerek teszik. A dortmundi kőszénbányák kimutatása szerint ott 332.000 kilogramm lőport, 2,248.000 kgr. dinamitot és 1,453.000 kgr. biztonsági gyutacsot, tehát összesen 4.033.000 kgr. robbantó szert használtak fel. Ezzel a robbantó szerrel ötvenegy millió tonna kőszén fejtettek és így minden ezer tonna kőszénhez 79,1 kgr. robbantószer kellett. Az egész körülbelül 5,460.000 korona értéket képvisel, de ha hozzávesszük, hogy minden egyes robbantás körülbelül tíz fillérbe és így a mintegy tizenhárom millió lövés 1,300.000 koronába kerül, úgy egy évi robbantószerre 6,760.000 koronát, vagyis egy tonna kőszénre tizenhárom fillért költenek.

KÖZÉLET.

Szell Kálmán miniszterelnök arczképét mutatjuk most be olvasóinknak s meg vagyunk róla győződve, hogy minden előfizetőnknek örömet okozunk vele. A legutolsó kormányváltás nem volt azonos azzal a többi kormányváltással, amelyeknél csak a vezető egyéniségek voltak mások, míg a szellem, az elv, a rendszer ugyanaz volt, mit az előd hagyott örökül. Szell Kálmán kormányra lépésével új éra, új levegő járta át a politikai életet. Sokáig vonakodott elvállalni a kormányelnökséget, bár azelőtt is feltétlenül bírta a korona bizalmát. Válságos helyzetekben mindig kikérte véleményét a király s nem egyszer vette elejét mély politikai bölcsességével komolyabb válságoknak és zavaroknak. Az utolsó kormányválságnál azonban már nem térhetett ki a király s a közvélemény óhaja elől s erős kezekkel vette kezébe az új kormány alakítását. Adja Isten, hogy minél tovább működessen minden jó hazafi örömeire diszes állásában, a jog, törvény és igazság jegyében.

Munkás a király előtt. Ő Felsege a napokban tartott egyik kihallgatása alkalmával fogadta Ritska Mátyást is, a Steinschneider-czég művezetőjét, aki kitüntetését jött megköszönni. A király körülmenyesen

tudakolta a 45 év óta egy helyen dolgozó munkás viszonyait és örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy ismét egy érdemes munkást volt alkalmá ki-tüntetni.

Kórház gyógyíthatatlan betegeknek. Örömmel konstatáljuk, hogy a szeretetnek ez a mélyen emberi paradoxona Budapesten épül. Egy nagylelkű uriaszony jóvoltából építik, s hogy céljának — amely nem annyira tudományos, mint inkább humanisztikus — meg fog felelni, arra biztosíték az ország első főpapjának, Vaszary Kolosnak a neve. Ő lesz az új intézet fővédnöke. Özvegy San Marco hercegné szül. Nákó Milena urnő áldozatkészségéből még ez év őszén nyílik meg Ó-Budán a gyógyíthatatlan betegek kórháza: az »Irgalom háza«, melynek fővédnökségét az ország hercegprimása, Vaszary Kolos vállalta el, aki az új intézmény felügyelő bizottságát már ki is nevezte. Ennek tagjai Forster Gyula miniszteri tanácsos, magyar földhitelintézeti igazgató elnöklete alatt: báró Gerliczy Ferencz főrendiházi tag, Kirschhofer Károly szentszéki ülnök, ó-budai plébános, Ottó Adolf, a hercegné jószágigazgatója, dr. Bencze Benő ó-budai előljáró, Bartók Géza belügyminiszteri titkár, dr. Diescher Ferencz orvos és dr. Hajduska Emil jogtanácsos. A hercegprimás e hó 19-én fogadta a tisztelgésre megjelent felügyelő-bizottságot és Forster Gyula elnöknek lelkes szavakban elmondott üdvözlő beszédére adott válaszában kijelentette, hogy a nemes emberbaráti és hazánkban valóban hézagpótló intézményt úgy erkölcsi, mint anyagi támogatásban fogja részesíteni. Az alapító levél végleges megállapítása iránt a belügyminiszteriumban most folynak a tárgyalások.

REGÉNY-ESARNOK.

A ki nem tudott kettőt szeretni.

Regény.

Irta Halévy J.

(Folytatás.)

V.

A következő napon két órakor Rozita elment ügyvivőjéhez, Plantin Narcisz volt a neve, atyja ügyvéd volt egy vidéki kisebb városban. Ő átvette atyja irodáját, de mindenféle piszkos ügyek és egyéb a becsülettel össze nem férhető dolog következtében, az ügyvédi kamara arra kényszerítette, hogy mondjon le az ügyvédi hivatásáról s neve kitöröltetett az ügyvédi kar névsorából. Ezek után Párisba ment, hol bizományi irodát nyitott, üzlete nemsokára nagyon felvirágzott, mert volt hozzá esze és furfangossága, ugymint fáradhatlan tevékenysége.

Mindenféle összeköttetések után kliensei egyre szaporodtak, és az egykori ügyvédnek könnyű volt kliensei ügyeit rendezni, ha az nem hajtott neki nagyobb hasznot, hogy még jobban összezavarja. Jelenleg Párisban az egykori 6—8000 frank helyett 80.000-et keresett évente. Néha a szerencsétlenség is jó — sőt még a gyalázat is.

— Ah, — mondá Plantin, midőn Rozita belépett — nagysád bizonyára megint összeveszett a kárpitossal, vagy valamely szállítójával!

Ez czélzás volt az első ügyre, melyben Rozita őt felkereste,

— Ne tréfáljon, kérem! — felelt a színész nő komolyan. — Annak most nincs helye. Leányom van. Plantin!

— Leánya! Mióta?

— Három nap óta — Criquette. —

— Vagy úgy! Ön magához vette Criquettet, a mint a lapokban olvastam. De mi közöm nekem ahhoz? Még nem értem a dolgot.

— Majd mindjárt meg fogja érteni. Szorosabban akarom magamhoz fűzni — örökbe fogadom a kis leányt.

— Örökbe fogadja — törvényszerűleg örökbe akarja fogadni? Mennyire siet vele! De mindenek előtt mondja csak: meghaladta már az ötven évet?

— Ötven évet! Én! Már hogy lennék én ötven éves! — Milyen kérdés az!

— Hát akkor nem is lehet szó az örökbefogadásról. Jöjjön el megint, ha ötven éves lesz, föl-
telve, hogy akkor még meglesz ez a szeszélye.

— Ez a szeszélyem! Ön természetesen azt hiszi, hogy meggondolatlan vagyok, elragadtattam magam pillanatnyi szánalom által és idővel megváltoztatom szándékomat, de nagyon téved. Criquette az én leányom és mindig, mindig, mindig az fog maradni! Megértette most?

— Igenis értem.

— És annak nem szabad lennie, mig nem leszek ötven éves! Ilyen ostobaságot parancsol a törvény? Csak ötven éves koromban szabad jót tennem, addig ne legyen szívem! Gondolják csak: nem lehetne valami módot találni?

— Sőt igen — talán lehet. A gyermeknek nincsenek szülei, sem más közeli rokonai?

— Senkije sincs. Aurélie Bellevillebe küldtem, hol minden családi viszonyokról tudomást szerzett magának: az anyjának egy barátnője minden elbeszélte neki. A dolog így áll: Az anyja le-
lencz volt, e szerint nincsenek rokonok az ő részéről. Mikor Criquette atyja meghalt, a község előjáróságához fordultak — Gironde-ból való volt — azon reményben, hogy ott még rokonok találkozni fognak, de senkit sem találtak.

— Természetesen! Rokonok csak akkor jelentkeznek, ha örökségről van szó. — Hát ilyen esetben lehetne, az árvaszék beleegyezésével, családi tanácsot összeállítani.

— És én abban részt vehetnék?

— Igen.

— Hiszen az pompás! Hány tagból áll a családi tanács?

— Hatból. . . Ha rokonok nincsenek, akkor más személyeket választanak, kik a gyermek iránt érdeklődnek.

— Első sorban engem.

— Természetesen.

— Azután anyámat. — Jegyezze föl a neveket.

— Szívesen.

— Én, anyám, — a herczeg.

— A herczeg nem lehet. Mint idegennek nincs joga Franciaországban családi tanácsban részt venni.

— Ez már mégis sok! — Itt van egy gazdag külföldi, s kész mindent megtenni a gyermekért és a törvény megtiltja neki! — Akkor hagyjuk ki a herczeget, de szeretnék valakit a társaságból, valami

előkelő egyéniséget. — Majd megkérem Jannard — a kis Jannard bárót. Ismeri?

— Ugy hiszem még nem nagykoru; mert akkor nem —

— Három hét előtt lett nagykoru; minden bizonynyal tudomi

— Akkor hát fölirom a nevét.

— Aztán Bidache, — egy színésztársam.

— Tudom, tudom, nagyon komikus Gri-Gri-ben

— Kissé tuloz.

— Azt nem találom.

— Lássuk hát, — már négyen vagyunk, nemde?

— Igen.

Monnet, a rendezőnk. — Derék ember! Ő legtöbbet ér ötünk közt.

— Igen, ez lenne az ötödik.

— És ön a hatodik! — Remélem, hogy elfogadja?

— Hát — —

— Most hatan vagyunk. A családi tanács nagyon jól van összeállítva.

— Csak kissé vegyes.

— Legyen már komoly, Plantin; kérem, és intézze el az ügyet. Biztosítani akarom Criquette jövőjét, azt akarom, hogy halálom esetére összes vagyonom. . . .

— Ohó!

— Hiszen tudom, hogy e pillanatban ügyeim kissé — —

— Kissé, nagyon. A multkor vizsgáltam Aurélievel az ügyek állását.

— Hát meglehet. Majd megkérem a herczeget, rendezze ügyeimet még egyszer alaposan. És aztán takarékos leszek, félrerakom a pénzt. Criquette komolylyá és tisztességgé teendi életemet. Ő általa megváltozom, jobb utra térek — szegény. — Akarja látni? Lenn ül a kocsiban a kis kedvenczem!

Rozita kinyitotta az ablakot és Plantin csakugyan látta Criquettet, mély gyászba öltözve, a kocsiban ülni; Celesztin, a groom, a kocsi mellett állt és uj kis urnője felé pislantott. Rozita egyszer színházi jegyet ajándékozott neki és akkor látta Criquettet, s majd agyonnevette magát. — Mennyire szeretné őt most megszólítani! Valószínűleg jól megértenék egymást, — hiszen majdnem egykoruak és hasonló származásuak is voltak. Criquette Bellevilleből, Celesztin Menilmontantból való. Rozita egy harmadik külvárosból, Vangirardból származott.

Mikor Rozita elbucszott, Plantin a távozó fogat után nézett egy perczig, aztán betette az ablakot, ismét íróasztalához ült s egészen tisztában volt magával, hogy nem foglalkozik a családi tanácsossal, — »Hat hét mulva már ugy sem gondol rá.«

Pedig abban tévedett. Rozita hat hét mulva is gondolt arra, hogy Criquettet örökbe fogadja. Talán nem gondolt rá olyan élénken, mint azelőtt, de nem hagyott fel szándékával. Rozita anyai lelkesülése az első hónapon át legmagasabb fokán maradt. A gyermek mindig vele reggelizett és este is vele kellett étkeznie. Criquette ismét folytatta szereplését a színházban, de nem tért vissza előbbi régi öltözőjébe, melyben három más kisleánnyal osztozott. Rozita öltözője mellett volt egy kamara, melyben mindenféle lim-lom hevert, ezt a lomtárt 24 óra alatt gyönyörű, elegáns öltözőnek átalakították Criquette számára. S így ugyanazt az életet folytatta, mint Rozita, kivel mindennap sétakocsizást

is tett a boulognei erdőbe. Criquette eleintén kissé feszélyeztetve érezte magát ezen sétakocsizásnál, félénken és ügyetlenül viselkedett, de csakhamar megszokta a fényt, mely környezte s hanyag kecses dült hátra az ülés egyik sarkában. Mindennap félóráig gyalog sétáltak a ligetben, s valahányszor ismerősökkel találkoztak — azoknak száma pedig igen nagy volt — Rozita mindig ugyanezeket mondta: — Ez az én leányom, az én gyermekem! Olyan boldog vagyok; mindig óhajtottam, hogy gyermekem legyen. Majd meglátja, milyen jól fogom nevelni! Most még a színházban játszik s az kifárasztja, azért nem akarom tanulással gyötörni, de Gri-Gri után kitűnően fogom nevelni, nevelőnőt tartok neki, a herczeg már irt a végett Angliába stb.

(Folytatása következik.)

ISMERETEK TÁRA.

Gyujtók papirosból.

A francia állami gyujtógyárakban kísérleteket tettek papirosból készült gyujtókkal. A próbák beváltak, úgy, hogy a jövő hónapban már árulni is fogják ezeket az új gyujtókat. A papiros gyujtó a következőképen készül: egy darab papirost összecsavarnak és bemártják sztearinba, vagy viaszba. A viasz a megszáradás után nem engedi a papirost kicsavarodni. Egy elmés szerkezetű gép azután levágja a gyujtókat a kellő hosszúságra és a végére ráragaszt egy foszfortartalmu fejet. A szakértők azt állítják, hogy a papirosgyujtó készítése olcsóbb, lángja pedig világosabb és nagyobb, mint az eddig ismert gyujtóké.

Idegesség az állatoknál.

Ismeretes, hogy Ladysmith alatt az angolok öszvérei éjszaka megszöktek a táborból és a fegyvereket, a csomagokat és az élelmiszereket is elvitték. Egy külföldi ujság foglalkozik az öszvéreknek ezzel a különös viselkedésével s arra az eredményre jutott, hogy a szökés egyetlen elfogadható magyarázata csak az lehet, hogy az állatok érthetetlenül és ok nélkül valamitől nagyon megriadtak. A riadalom okozta ilyen eseteket már régebben is megfigyeltek. Az 1850-ik év egyik törökországi expedíciója alkalmából történt, hogy éjjeli tizenegy óra felé a tábor lovait hasonló félelem fogta el. Az állatok elszakították kötőfékeiket, borzasztó sebességgel eliramodtak, az utjokban állókat pedig könnyörtelenül összegázolták. Egész éjszaka a tábor körül száguldottak, másnap azután, hogy félelmök lecsillapodott, visszatértek gazdáikhoz. Kutyáknál gyakrabban keletkezik pánik, ilyenkor a legszelidebb is vérengzővé lesz. Néhány év előtt történt az az eset, hogy mikor a gazda kiment az udvarra, hogy az állatokat lecsillapítsa, a kutya nem ismerték fel, megrohanták és szétépték. A bárányok és hirkák félelmét általánosan ismerik, sőt a halak is szoktak nyugtalanodni, különösen ha nagyobb halak üldözik őket.

Joubert.

A boer hadvezérek szerények, áhitatosak és — győznek. Nem igen jártak katonai akadémiákat s most kitűnt, mégis nagy hadvezérek. Érdekes hát feltétlenül, hogyan is éltek idáig tulajdonképen. Egy külföldi lap most közöl például egyet-mást Joubert

életrajzából. Joubert Péter Jakab 1831. január 20-ikán született Kongoban, a Capgyarmaton. 1847-ig Natálban lakott a Joubert-család. Ebben az évben észak felé költözött és Gatsrandban, a mostani dél-afrikai köztársaság déli részében telepedett le. Nem nagyon gondos nevelést kapott, de olyan családból származott, amely szellemileg fejlettebb volt a többinél. Péter 1853. augusztus hó 30-ikán volt először csatában. Háromszáz boert, akik között volt a huszonhét éves Krüger Pál is, Setjálki kaffer főnök, Livingstone kedves embere ellen vezetett. 1852. áprilisban feleségül vette Botha Henrika Imssanne Johannát, a most annyira ismert Piet nénit, aki a tábornokot minden útján kíséri. A tábornok élete egy a köztársaság történetével. 1877-ben Joubert a volksrád elnöke volt. 1878-ban mint követ Krügerrel és Bothal Angolországba ment. A szabadságharcban főparancsnok volt és ezt a rangját máig megtartotta. Hajthatatlan akaratu és erős jellemű. 1877. április 5-ikén Shepstoneal volt beszélgetése. Shepstone ismert barátságos módján tudtára adta, hogy a boeroktól kérvények érkeztek, amelyek a köztársaság anektálását sürgetik. Joubert kijelentette, hogy ezeket a kérvényeket maga Shepstone irta és azután boerok, akik nem is tudnak olvasni, aláírták. Shepstone tagadta ezt és a beszélgetés mindegyre hevesebbé vált. Joubert Shepstone tette felelőssé a vérért, amely miatta folyt fog. Erre Shepstone izgatottan ezt felelte:

— Ti nem tudjátok a kaffereket kormányozni; szét fognak benneteket marczangolni.

— Ezt csak angol foggal tehetik meg és ezt a fogat majd kihuzzuk — felelte Joubert és köszönés nélkül távozott a hatalmas embertől.

1877. április 12-ikén Transvaál britt felsőbb-ség alá került. Joubert békebíró is volt Wakkerstromban. Odajött Coetsée bíró, aki angol szolgálatba lépett, hogy átvegye Joubert esküjét az angol kormányzóság iránt. Coetsée ezt kérdezte Jouberttől:

— Angol vagy hollandus nyelven olvassam föl az eskümintát?

— Szabad köztársaságban nincs királynő. Nem is ismerem és nem is esküszöm.

Joubert mint tábornok mindig lehetőleg hirtelen cselekszik, de nem elhamarkodva. Csak egy célja van, hogy az ellenségnek minél többet ártson és a saját embereit lehetőleg kímélje. Ez nemcsak taktikájának, hanem a tábornok jószívűségének is eredménye. Maga mondta:

— A vér drága, takarékoskodnom kell embereimmel.

A háremek világából.

A titokzatos háremélet mindenkorra megtartja érdekességét, s újra meg újra megjelennek egyes cikkek mindenféle nemzet ujságaiban. Általában az a téves nézet terjedt el, hogy a török annyi feleséget vehet magának, amennyit csak akar. Pedig a Korán legföljebb négyben állapítja meg a török férfi hitesegeinek a számát. Mindegyik feleségnek meg kell lennie a maga külön háztartásának és szolgálójának, azért Törökországban bizony csakis a gazdag emberek engedhetik meg maguknak a többnejűség fényűzését. A legtöbb töröknek pedig csak egy felesége van, éppen úgy, mint a civilizált államokban. A többnejűséget Mohamed engedte meg és pedig azért, mert Keleten a nők sokkal hamarabb

virulnak el, a legtöbb már huszonöt éves korában veszi el a varázsát. Allah prófétának tehát az volt a véleménye, hogy a török férfi egyik nőt a másik után vegye el, s minden szabadságot megad inkább neki, semhogy házasságtörést kövessen el. És el is érte ezzel azt, hogy az ó-törököknél a házasságtörés néhány esztendővel ezelőtt még ismeretlen fogalom volt s csak az európai civilizáció hatására változott meg az utóbbi időkben erre nézve az állapot. Tevfik basa, a mostani külügyminiszter, aki sokáig berlini nagykövet volt, német nőt vett el feleségül, de az eljegyzéskor megfogadtatták vele, hogy más feleséget nem vesz magának. Konstantinápolyban megesett a következő dolog: Hire ment, hogy egy magasrangu töröknek fia született. A feleségének, amikor társaságban találkoztak vele, szerencsekivánataikat fejezték ki nekik a hölgyismerősei, annál nagyobb volt azonban a meglepetésük, amikor az asszony kijelentette, hogy az ujszülött nem az övé, hanem az urának egy másik feleségétől való, akiről azt sem tudta, hogy van. És csakugyan gyakran megesik, hogy egyazon töröknek feleségei nem tudnak egymásról. A rabszolganők ellenben, akik többnyire cserkesz-leányok, de akad köztük európai, főképp franczia, korlátlan számban szerepelhetnek egy háztartásban. Az ő jogaikat is különben a Korán írja elő. A rabszolganő szabad lesz, ha egy és ugyanazon a helyen hét esztendeig szolgál. Akkor a gazdája olyan összeget ad neki, amelyből megélhessen, de ha a rabszolganőnek gyermeke születik, akkor rögtön szabad s az apának nyomban gondoskodni kell róla és gyermekéről. A háremekben tudvalevőleg rendkívül szigorú a felügyelet, s a törvény jogot ad a muzulmánoknak arra, hogy azt a férfit, aki a háremébe lép, megölje. Török szokás szerint a férj naplementekor bemegy a háremébe és csak napfelkeltekor távozik onnan, addig édességeket élvez, szivja a nargileht s asszonyai tánczcal és zenével oszlatják el a bú felhőit homlokáról.

A madarak életkora.

Általánosan elterjedt nézet, hogy a madarak közt a holló éri el a legnagyobb életkort, s hogy legközelebb áll hozzá ebben a tekintetben a királysas. Gondos vizsgálat eredményeképen most megczáfolják ezt a nézetet, amennyiben azt a csodálatos tényt állapítják meg külföldi tudós körök, hogy a liba az, amely a legnagyobb kort eléri. Állítólag nyolczvan esztendeig is él. Egy kisebb bagolyfalynál azt találják, hogy hatvannyolcz esztendeig is él, azután következik csak a holló ötvenkilencz esztendővel és a sas ötvennégy esztendővel. A liba tehát tizenkét esztendővel gyür le minden eddigi madárkort. Figyelemreméltó, hogy az életkor terén a szárnyashölgyek érték el a legnagyobb rekordot.

Hazug közmondások.

— Salamon Ödön. —

Aki mer, az nyer.
(Lásd a zsebtolvajokat!)

*

A türelem rózsát terem.
(De rendesen másnak.)

*

Aki másnak vermet ás, maga esik bele.
(Igen ám, csakhogy aki másnak manapság vermet ás, nagyon jól vigyáz arra, hogy maga bele ne essék.)

*

Ha lassan jársz, tovább érsz.
(Ennélfogva minél lassabban jársz, tovább érsz, tehát ha semmit se jársz, legtovább érsz!...)

*

Aki korán kel, aranyat lel.
(Ehhez szükséges, hogy az aranyat olyasvalaki vesztse el, aki még korábban kelt)

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Figyelmeztetés! Kérjük a tisztelt tagokat, hogy minden egyes befizetésnél a tagkönyvecske számát okvetlenül felírják a sek- vagy utalvány-lapokra, mert különben a nehézkes kezelés miatt könnyen megtörténhetik, hogy igényeik csorbát szenvednek.

Különös névjegy. Mulatságos eset történt a magyar mágnásvilág egyik tagjával, aki ujesztendő első napján körútra indult, hogy szerencsét kívánon a méltóságos asszonyoknak. Reggel figyelmeztette az új huszárját, egy nagybajuszos, jóképű magyar legényt:

— János, szedd össze a kártyáimat, látogatóba megyünk.

A gróf kocsiba ült, a huszár pedig a bakra. A mágnásnegyedben gyakran megállt a kocsis s olyankor kiszólt a gróf:

— János, ugorj be a kapushoz, kérdezd meg, itthon van-e a méltóságos asszony. Ha nincs, akkor adj le egy kártyát.

János annak rendje és módja szerint elvégezte megbízását, aztán visszaült a bakra. Dél felé veget ért a körút. A fogat megállott a kaszinó előtt s a gróf kiszállt belőle. Egyszerre eszébe jutott valami.

— Ejnye, Niki grófokat kifelejtettük! János, van-e még a kártyából?

— Parancsolatjára, a tökalsó és a makkhetes még megvan.

— Tyü, az áldóját, micsoda kártyáról beszélsz?

— Hát, amit szétosztottunk.

— Ostoba, nem mondtam, hogy a névjegyemet szedd össze!

— Kártyát tetszett mondani.

A gróf nem tehetett mást, sebes vágatva sorra járta a már meglátogatott házakat s visszakérette a portástól a kártyákat.

A szerencse vak. Bécsben sokat beszélnek most egy fiatal báróról, kit már évek óta feltűnően elhanyagolt a szerencse istenasszonya, de most egyszerre különös módon látogatott meg végre. A báró ur kedvteléseinek költségeit már régóta a hitelezők előlegezték egy jobb jövőnek biztató reményében. A jobb jövő azonban egyre késett — a hitelezői pedig egyre türelmetlenkedtek. Még a főúri klubba is elkísérte a gond, ami kiült a homlokára, ha eszébe jutott, hogy 250,000 forint adóssága a koronaérték

réndjén félmillióra szaporodott s ennek az adósságnak sehol a világon nem volt fedezete. És a szeszélyes istenasszony a napokban egy csendes, ködös estén leszállt aranyos trónusáról, odaült a báró mellé a klub bársony pamlagára. A szomszéd asztaloknál esengett az arany, kézről-kézre járt az ördög bibliája. A báró is odatelepedett az asztal mellé s ebben a pillanatban lépett be a terembe a Krözus, Bécs híressége, a fejedelmi vagyonnal bíró — másik báró. A mi bárónk megszólította a Krözust, hogy játszszék. Ez rázta a fejét, hogy nem szokott játszani, s ha akarna játszani, akkor sem tehetné, mert nincs nála pénz.

— A te aláírássod pénz, — felelte szeretet-méltó mosolygással a báró.

A játék megkezdődött és Fortuna istenasszony odaült a báró háta mögé, hátat fordított a Krözusnak, aki vesztett, egyre vesztett s amikor pedig udvariasan fölállt s kijelentette, hogy nem játszik tovább, kerek félmillió koronával volt adósa — a bárónak. Írást adott róla s másnap a Krözus pénztára hiány nélkül kifizetett a szerencsés nyerőnek félmillió koronát. A báró talán nem is örült úgy, mint örvendeztek az ő hitelezői, akik pár órával később — vigan separték be azt az összeget, amit a jobb jövő reményében adtak kölcsön.

A nátha Londonban. A nátha valósággal epidemikus jelleget kezd ölteni Londonban. Deczember s januárban ezer lakosra, rendes körülmények közt tizenhatsz halálozás esik Angliában; Londonban ez év első hetében 37, Brightonban 45, Croydonban 41, Liverpoolban 34, Norwichban 33, Nortinghamban 41, Plymouthban 37, Portsmouthban 33, Prestonban 43-ra emelkedett a halálozások perczentje. Londonban deczember közepén kezdődött a lázas nátha. 1900 első hetében 3266 halálozás történt, 1109-el több, mint rendes körülmények közt. Jellemző, hogy az epidémia nem az ifjuság, de a megletebb koruak, kivált az öregek közül szedi áldozatait.

A tekenősbéka ellensége. A tekenősbékának legnagyobb ellensége a rancoon nevű amerikai állat, mely különös módon jut hozzá a prédájához. Ez a rókához hasonló kis emlős a folyó partján telepedik le s a vízbe bocsátja hosszú, lompos farkát, melybe a tekenősbékák azonnal beleharapnak. A rancoon ezután kivonszolja a partra a nagy békákat, valamennyit lábbal felfelé fordítja, hogy mozdulni sem tudnak. Mivel harapásuk veszedelmes lehet, az okos rancoon hátulról kezdi enni a tekenősbékákat, melyek még akkor is igyekeznek harapásukkal védekezni, a mikor már testüknek csak a fele van meg.

Szerecsen bál new-yorki milliomosokkal. Mrs. Stoyvesant-Fish, akinek az a sportja, hogy a new-yorki társaságot az ő extravagáns ünnepeivel elkápráztassa, a multkorában ugyancsak groteszk ötletét valósította meg. A bálnak ugyszólván az volt az alap gondolata, hogy bemutassa, miképpen vonul be egy szerecsenpár a milliárdosok előkelő körébe. E végből az összes vendégeknek ébenfekete arcczal és a szerecsenek viseletében kellett megjelenniök, hogy az illúzió annál teljesebb legyen. A föltételek között még az is ott volt, hogy mindenkinek valami new-yorki nagyságot kellett utánózni az egész estén át.

Igazolvány. Drezda mellett egy faluban egy anya — egy drezdai ujság közlése szerint — a következő levelet küldte a tanítónak, hogy a fiát mulasztása miatt kimentse.

Igen tisztelt tanító ur, meg tetszik bocsátani a miért Henrik fiam nem ment az iskolába. Tegnap délután ezek a . . . ficzkók boert és angol játszottak és az én fiam angol volt és a szokás szerint mindig verést kapott és ezenközben beesett egy gödörbe; a mikor hazajött fejfájás miatt jajgatott és egészen fehér volt, adtunk neki mindjárt borogatást, de azért egész éjszaka lázban beszélt. Ha nem tetszik elhinni, tessék megkérdezni a Müller Gyurit, ő is ott volt s ha tetszik valamit tenni a dologban, tessék jól elpáholni a boerokat, hogy már ők is kikapjanak egyszer, ilyen . . . ficzkók. Ezzel maradok tisztelttel . . . stb.

Figyelmeztetés.

Felkérjük tagjainkat, hogy a „Tagbevallási ivatek” kellőleg kitöltve, mielőbb sziveskedjenek beküldeni, mert a küszöbön lévő szövetkezetté alakulás előmunkálataihoz sűrűsösen szükségesek.

Ötletek.

— Méry Károly. —

Aki a szemétdombra parfümöt önt, — a parfümöt rontja el.

*

Némely hölgy nem dohányzik. Bizonyára azért, mert még nem tiltották meg neki.

*

Munkálkodó emberre nézve rövidek a napok, hosszú az élet. Naplopónak a napja hosszú, az élete rövid.

*

A kishivatalnok tragédiája: munkájával mindig hátralékban van, fizetésével mindig előlegben.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük igen tisztelt tagjainkat, hogy a szerkesztői üzeneteket elolvasni sziveskedjenek, mert tekintve attól, hogy levelekre, levelezőlapokra, utalvány- vagy cheque-lapon tett kérdésekre többnyire itt választunk s a beküldött pénzküldeményeket, ha több hóra küldetnek, itt nyugtázzuk, gyakran általános érdekű értesítéseket is adunk, bár névre szólnak.

Benyó János, Bars-Tolmács. Tagbevallást megkaptuk, köszönjük. Teljesen rendben lesz. Üdvözljük. — *Junkert Mátás, Török-Szt.-Miklós* Szives értesítését köszönjük, rendben van. Üdvözlök. — *Balog Benedek, Tarna-Méra.* Köszönjük szives fáradozásait, meg vagyunk győződve, hogy csak rövid idő kérdése. Üdvözljük. — *Vogyeráczky József, Budapest.* Köszönjük a szives utbaigazítást. Üdvözljük. — *Dóczy Mihály, Bród.* Tagbevallást elküldöttük, kérjük kiállítani és visszaküldeni. Üdvözljük. — *Baróthy Antal, Kelenföld.* Levelezőlapját megkaptuk s tartalmát a szövetkezet nevében köszönettel tudomásul vettük. Üdvözljük. — *Tolnay Győző, Budapest.* Márcziusra könyveltük el. Üdvözljük. — *Szavico János, Anina.* Megkaptuk, 1900. február és márczius hónapokra könyveltük el. Üdvözljük.

— *Muntyán Péter, Déva.* Köszönjük szives értesítését. Üdvözöljük. — *Stark Illés, Bród.* Közölt módon rendben van. Üdvözlöt. — *Vavrik Vilmos, Zágráb.* Beküldött 6 koronát 1900. február, március és április hónapokra könyveltük el. Üdvözöljük. — *Deutsch Ármán, Fogaras.* Tagbevallást elküldöttük, kérjük kiállítani és sürgősen beküldeni. — *Péczel 112.* Sajnálattal tudatjuk, hogy a közölt sorsjegyek közül egy sem nyert. — *Schönfeld Sámuel, S.-A.-Ujhely.* A lapokat szives értesítésében közölt módon fogjuk küldeni. Sziveskedjék bennünket értesíteni, hogy milyen eredménye van. Másik kérdésére külön üzenete van. Üdvözöljük. — *Schmidthauer Alajos, Süly-Sáp.* Részünkről a lapot mindig rendszeren elküldöttük. Tagdíját köszönettel megkaptuk, folyó hó 28-áig rendben van. Hiányzó lapokat elküldöttük, tagsági bevallását azonban még ezideig nem kaptuk meg. Üdvözöljük. — *Gulyácsevics György, Bród.* Beküldött 4 koronát 1900. január és február hónapokra számoltuk el. Üdvözöljük. — *Banka István, Hatvan.* Igen, tagkönyv helyes. Március hónapra számoltuk el. Üdvözöljük. — *Medveczky József, Vychodna.* Köszönettel megkaptuk, 1900. március, április és május hónapokra könyveltük el. Üdvözöljük. — *Nobik Mihály, Anina.* Márciusra számoltuk el. Üdvözöljük. — *Korozs István, Bártfa.* Köszönjük szives fáradozásait. Kérjük azt a jövőre is. Tagkönyvet Andrecsak urnak elküldöttük. Üdvözöljük. — *Petrik Mihály, S.-A.-Ujhely.* Tagkönyvet elküldöttük. Üdvözöljük tagjaink sorában. — *Kovács Mihály, S.-A.-Ujhely.* Megkaptuk, 1900. febr. és márcz. hónapokra könyveltük el. Üdvözöljük. — *Reményi János, Z.-Egerszeg.* A kért lapokat elküldöttük. Szívélyesen üdvözöljük. — *Fekete Ferencz, Budapest.* Teljesen rendben van, csak a postán kallódhatott el, pótoltuk. Üdvözöljük. — *Nyiri Sándor, Normanczi.* Megkaptuk, köszönjük. Rendben van, üdvözöljük. — *Horváth Pál, S.-A.-Ujhely.* Beküldött 10 koronát megkaptuk, 1899. november, december és 1900. január, február és március hónapokra számoltuk el. Tagbevallást még nem kaptuk meg. Talán csak nem kallódott el? Üdvözöljük. — *Zatko György, Velcsicz.* Örömmel üdvözöljük tagjaink között, beküldött 4 koronát 1900. január és februárra számoltuk el. Üdvözöljük. — *Kovács József, Királyháza.* Igen, helyesen van kiállítás, köszönjük, szívélyesen üdvözöljük. — *Tüzkölmre és neje, Erzsébetfalva.* Szívesen tettük, óhajtjuk őszintén, hogy a Mindenható mindkettőjüknek adja vissza mihamarabb teljes egészségüket. Üdvözöljük mindkettőjüket. — *Bartos Elek, Torontál-Vásárhely.* Tagsági illetéke 1899. június 1-től 1900. február hó 28-áig teljesen rendben van. Tagjaiuk száma ma nappal 3405. A 36. számú lapot elküldöttük. Üdvözöljük. — *Kerekes András, Budapest.* A beküldött vers egy kicsit gyenge még. Próbálkozzék talán prózával. — *V. Nagy Béla, Budapest.* Tagbevallást köszönettel megkaptuk, teljesen rendben van kiállítás. Igen megváltoztathatja. Üdvözöljük.

Czimbalmain az ezredeves kiállításon kitüntetve.

Szalon-czimbalmok

pedálos, barna vagy feketében, kitünő erős csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kaphatók. — Alapos tanítást is elvállalok, havonta 8 frtért.

➡ Árjegyzéket bérmentve küldök. ➡

JEGESI GÉZA

műokleveles cimbalomkészítő és a vaskoronás cimbalom feltalálója

Budapest, VII., nefelejts-utca 43. sz.
készítési telepen.

NEM HULL A HAJ, NINCSTÖBBÉ KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfűkivonatomból, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy miképp lehessen megátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

1 üveg ára 2 korona 40 fillér.

Felfedeztem és százsoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és piperecikk-kereskedésben.

Főraktár: Török József gyógyszerár, Király-utca 12.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: GÓTH GYULA, illat- és piperecikk-nagykereskedőnél, Gyulafehérvár, főter.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

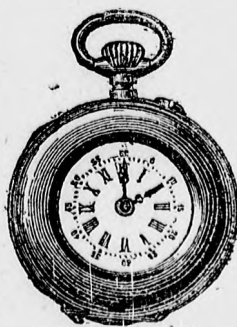
Egyedüli készítő és szétküldési raktára **DOBÉ NÁNDOR**, ur- és színházi fodrász Budapest, Nefelejts-utca 27.

Hirdetések
felvételek a kiadóhivatalban
Budapest, VIII., Közttemető-ut 3.

Bámulatos olcsó! Goldin óra 8 frt.

Nikel remontoir erős zsebóra, szépen diszitett tokkal, másodperc-mutatóval csak 2 frt 60 kr. Nikel remontoir zsebóra zománcz számlappal, minden 32 órában felhuzandó, kitünő szerkezetű, 3 frt 50 kr., dupla fedéllel 5 frt. Új ezüst rem. zsebóra, művészileg vésett tokkal, teljes szerkezetű, 4 frt 20 kr., dupla fedéllel 5 frt 50 kr. Tula rem. zsebóra 5 frt, dupla fedéllel 7 frt 50

KUN H. műórás

kr. Valódi ezüst rem. zsebóra finom svájci szerkezetű 6 frt, dupla-fedéllel 8 frt. Valódi ezüstlánczok 2 frt és feljebb. Ébresztő-órák 2 frt. A nálam vásárolt nikel- és ezüst-órák valódiságáért 10 évi írásbeli jótállást nyújtok. Javítások 2 évi jótállással. — Képes árjegyzéket órákról, továbbá külön árjegyzéket tajtékpipákról ingyen és bérmentve küldök.

BUDAPEST,
VII. ker., Klauzál-utca 32. sz.